

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
КУРСУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ-ДЕФЕКТОЛОГІВ
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ (ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА)»

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
УНІВЕРСИТЕТУ

Голова вченої ради

 В. С. Курило

(протокол № 3 від 30.10.2020 р.)

Освітня професійна програма
вводиться в дію з 1 січня 2021 р.

Ректор

 С. В. Савченко

(казас № 156-ОД від 30.10.2020 р.)

Освітню програму курсів підвищення кваліфікації
вчителів біології та основ здоров'я
затверджено на засіданні кафедри спеціальної та
інклюзивної освіти
Протокол №1 від 28.08.2020 р.
Завідувачка кафедри І.О.Григор'єва

ПЕРЕДМОВА

ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
Освітня програма курсу підвищення кваліфікації вчителів-дефектологів
„Актуальні питання спеціальної освіти (теорія, практика)”

- 1. Назва дисципліни.**
Курс підвищення кваліфікації вчителів-дефектологів
- 2. Кількість кредитів ECTS.**
5,0
- 3. Відомості про викладача (викладачів).**
Григор'єва Інна Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент e-mail:grigorevainna777@gmail.com
- 4. Мета вивчення дисципліни (у термінах результату навчання її компетенцій).**
Мета – ознайомлення слухачів курсів підвищення кваліфікації із підходами держави і суспільства до організації освіти дітей, які мають суттєві недоліки психофізичного розвитку, основними поняттями корекційної педагогіки і спеціальної психології, особливостями і закономірностями розвитку осіб з психофізичними вадами розвитку, комплексним діагностичним обстеженням дітей та комплектуванням освітніх установ для них, а також диференційованими та індивідуальними механізмами і прийомами корекційного навчання і виховання кожної із категорій дітей.

ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
Освітня програма курсу підвищення кваліфікації вчителів-дефектологів
„Актуальні питання спеціальної освіти (теорія, практика)”

1. Назва дисципліни.

Курс підвищення кваліфікації вчителів-дефектологів

2. Кількість кредитів ECTS.

5,0

3. Відомості про викладача (викладачів).

Григор'єва Інна Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент e-mail:grigorevainna777@gmail.com

4. Мета вивчення дисципліни (у термінах результату навчання й компетенції).

Мета – ознайомлення слухачів курсів підвищення кваліфікації із підходами держави і суспільства до організації освіти дітей, які мають суттєві недоліки психофізичного розвитку, основними поняттями корекційної педагогіки і спеціальної психології, особливостями і закономірностями розвитку осіб з психофізичними вадами розвитку, комплексним діагностичним обстеженням дітей та комплектуванням освітніх установ для них, а також диференційованими та індивідуальними механізмами і прийомами корекційного навчання і виховання кожної із категорій дітей.

Зміст навчальних занять

№	Змістовні модулі та їхня структура	Денна форма				Заочна форма				Дистанційна форма			
		загальна кількість	лекції	практичні заняття	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	самостійна робота
1.1.	Предмет і завдання корекційної педагогіки і спеціальної психології. Особи з вадами психофізичного розвитку в умовах інклюзивного навчання.	16	4			2	4			2	4		
1.2.	Комплексна диференціальна діагностика відхилень у психофізичному розвитку. Освітні установи для осіб з вадами психофізичного розвитку та їх комплектування. Психолого-педагогічний моніторинг розвитку дитини.	34	2	4		6	2		4	6	2	4	4

1.3.	Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при глибоких порушеннях слуху (питання сурдопедагогіки).	30	2	4		6	2	4	6	2	4		
1.4.	Особливості розвитку, навчання і виховання особистості при глибоких порушеннях зору (питання тифлопедагогіки).	28	2	4		6	2	4	4	2	4		
1.5.	Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при порушеннях інтелекту, затримках психічного розвитку, відхиленнях емоційно-вольової сфери та соціальної поведінки (питання корекційної психопедагогіки).	22	2	2		4	4	2	4	2	2		
1.6.	Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при порушеннях рухової сфери (питання ортопедагогіки).	20	4	2		2	4		4	2	2		
	Залікова робота (проект)												
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	150	16	16		26	16	2	14	26	14	16	4

5. Список рекомендованої навчальної літератури.

Основна навчальна література:

1. Миронова С.П. Основи корекційної педагогіки навчальний посібник С.П.Миронова, О.В.Гаврилов, М.П.Матвеева, за заг ред С.П.Миронової — Кам'янець-Подільський Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Опенка, 2010 - 264 с
2. Пузанов Б.И. Коррекционная педагогика: Основы обучения и воспитания детей с отклонениями в развитии: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений / Б.П.Пузанов, В.И.Селиверстов, С.Н.Шаховская, Ю.А.Костенкова; Под ред. Б.П.Пузанова. - М.: Издательский центр «Академия», 1998.- 144с. ISBN 5-7695-0103-0
3. Бородулина С.Ю. Коррекционная педагогика – Ростов н/Д: Феникс, 2004.
4. Исаев Д. Н. Умственная отсталость у детей и подростков. - СПб.; Речь, 2003.-391 с.
5. Карпунина О. И., Рябова Н. В. Специальная педагогика в опорных схемах. - М: Изд. НЦ ЗНАС, 2002.
6. Литвак А.Г. Тифлопсихология. – М..1985.
7. Липа В.А. Основы коррекционной педагогики. Учебное пособие. – Донецк: Либидь, 2002. – 327 с. Логопедия / Под ред. Л.С. Волковой - М., 1989. Петрова В.Г. - Развитие речи учащихся вспомогательной школы. - М., 1977.
8. Липа В.А. Психологические основы педагогической коррекции – Донецк., 2001
9. Матвеева М. П., Миронова С. П. Корекційна робота в системі освіти дітей з вадами розумового розвитку. Навчально-методичний посібник. - Кам'янець-Подільський К-ПДУ, 2005.
10. Методика діагностики відхилень в умовному розвитку молодших школярів і старших дошкільників/ Н.Стадненко, Т. Іляшенко, Л.Борщевская, А.Обуховская. – К., 1998.
11. Никуленко Т.Г. Коррекционная педагогика: учеб.пособие для вузов – М.: Феникс, 2006.
12. Петрова В. Г., Беякова И. В. Психология умственно отсталого школьника. - М.: Академия, 2002.
13. Синьов В.М., Коберник Г.М. Основи дефектології – К.: Вища школа., 1994.
14. Синьов В. М. Українська корекційна педагогіка та психологія на шляху інтеграції у світовий науковий простір //Педагогіка духовності: поступ у третє тисячоліття: Матеріали міжнародної наукової конференції. - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова 2005 -199 с-
14. Сорокин В.М., Кокоренко В.Л. Практикум по спеціальній психології – СПб.: Речь, 2003.
15. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / За редакцією В.І.Бондаря. – Луганськ: Альма-матер, 2003.
16. Хрестоматія по логопедії/ Под ред. Л.С.Волковой и В.И. Селеверстова. В 2-х т. - М., 1997.

Додаткові навчальні джерела:

1. Абрамович-Лехтман Р.Я. Психологическая помощь детям с церебральными параличами // Лечебная помощь детям с церебральными параличами: Труды НИИ им. Г. И. Турнера. - Л., 1962.
2. Архипова Е.Ф. Коррекционная работа с детьми с церебральным параличом. - М.: Просвещение, 1989.
3. Акимускин В.Н., Моргулис И.С. трудовая реабилитация инвалидов по зрению – К., 1983.
4. Бадалян Л.О. и др. Детские церебральные параличи. - Киев, 1988.
5. Безруких М.М. Проблемные дети.-М.:УРАО,2000.
6. Береснев В.А. Трудное детство нервной системы.- К., СМП «Аверс»,2001.
7. Братусь Б.С. Аномалии личности – М., 1988.
8. Вернер Д. Что такое детский церебральный паралич. - М., 2003.
9. Виноградова А.Д. Практикум по психологии умственно отсталого ребёнка. - М.: Просвещение, 1985.- 143с.
10. Воспитание детей дошкольного возраста/ Психология отклоняющегося поведения в дошкольном возрасте/ Под. ред. Л.Н. Прокопиенко .- К.: Радянська школа, 1991. – 365с. (83-129).
11. Забрамная С.Д. Отбор умственно отсталых детей в специальные учреждения. – М.: Просвещение, 1988. – 94с.
12. Кириченко Е.С. Психические нарушения у детей, страдающих церебральными параличами. - М., 1965.
13. Маршак В.В. Все виды отклонений в человеческой психике/ В.В. Маршак. – Ростов н/Д.:Феникс, 2006.
14. Малофеев Н. Н. История становления и развития национальных систем специального образования (социокультурный контекст) /В кн.: Специальная педагогика. /Под ред. Н.М.Назаровой. - М.: Академия, 2002
15. Психологические проблемы коррекционной работы во вспомогательной школе / Под ред. Ж. И. Шиф, В. Г. Петровой, Т. Н. Головиной. - М.: Педагогика, 1979
16. Роберт Конечный, Милан Боухал Психология в медицине – Авиценум, медицинское издательство Прага ЧССР, 1983
17. Садовникова И.Н. - Нарушения письменной речи и их преодоление у младших школьников - М., 1997.
18. Семаго Н. Я., Семаго М. М. Проблемные дети: Основы диагностической и коррекционной работы психолога. - М.: АРКТИ, 2000.
19. Синев В. Н. Коррекционно-воспитательная направленность учебно-воспитательного процесса вспомогательной школы // Введение в историю олигофренопедагогике / Под ред. А. И. Капустина. -Донецк: ТОВ "Либідь", 1996.
20. Синьов В. М. До побудови загальної теорії корекційної педагогіки; визначення предмету науки //Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 19. Корекційна педагогіка та психологія: 36 наукових праць. - К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. - № 1.
21. Стадненко Н. М., Матвеева М. П., Обухівська А. Г. Нариси з олигофренопсихології. - Кам'янець-Подільський: Кам'янець -Подільський державний педагогічний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2002.
22. Тупоногов Б. К. Коррекционно-педагогическая работа в системе образования детей с нарушениями умственного и физического развития // Дефектология. - 1994. - № 4.
23. Хохліна О. П. Психолого-педагогічні основи корекційної спрямованості трудового навчання учнів з вадами розумового розвитку. - К.: Пед.думка, 2000.
24. Шевцов А. Г. Сучасні проблеми освіти і професійної реабілітації людей з вадами здоров'я. - К.: Соцінформ, 2004.
1. 25. Шпек О. Люди с умственной отсталостью: Обучение и воспитание-Пер. с нем. - М: Академия, 2003. - 432

1. Технології викладання та атестації.

Діяльність слухачів курсів підвищення кваліфікації:

- слухання лекцій;
- практичні заняття (тренінги, дискусії, практикуми);
- підготовка презентацій та їх захист;
- самостійне опрацювання додаткових літературних джерел та Інтернет-сервісів;
- виконання авторського творчого продукту (проекту/навчально-методичного комплексу тощо)

2. Мови викладання.

Українська.

Перелік ідей для виконання авторського творчого продукту:

1. Освіта людей з глибокими розумовими вадами, в світлі чинного законодавства і практичних рішень на Україні.
2. Дидактичні функції професійно-трудового навчання осіб з інтелектуальними порушеннями та умови їх реалізації
3. Використання вказівок та заохочення при формуванні соціально-побутових навичок у дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю.
4. Фізичне виховання дітей з порушеннями зору як засіб реалізації їх права на охорону здоров'я: історико-педагогічне дослідження.
5. Методика діагностики рівнів засвоєння просторової знаково-символічної системи знань дітьми з помірною та тяжкою розумовою відсталістю.
6. Порівняльний аналіз програмних вимог до вмій розв'язувати арифметичні задачі учнями загальноосвітньої та спеціальної загальноосвітньої школи для дітей з (ЗПР або розумовою відсталістю, на вибір).
7. Складнощі формування математичних уявлень в учнів молодшого шкільного віку з помірним ступенем розумової відсталості.
8. Окремі аспекти функціонування джерел з формування основ безпеки життєдіяльності учнів молодших класів з порушеннями інтелекту (на уроках соціально-побутової орієнтації, трудового навчання).
9. Формування комунікативної діяльності у дітей з розладами спектру аутизму в шкільних ситуаціях.
10. Зміст корекційно-розвивального впливу на дітей із затримкою психічного розвитку в умовах освітньої інтеграції.
11. Розвиток як ключова категорія проблеми корекційної роботи у спеціальній освіті.
12. Особливості логічного мислення дітей з порушеннями слуху на уроках математики.
13. Особливості образного мислення дітей на уроках літератури.
14. Особливості художнього сприйняття інформації у дітей з порушеннями зору на уроках історії.
15. Фізична культура як складова комплексної реабілітації дитини з порушеннями рухового апарату.
16. Продуктивна діяльність як засіб розвитку мислення дітей з порушенням зору або (інтелектуальними вадами – розумово відстала дитина, дитина з ЗПР) на вибір.
17. До питання використання розповіді як методу розвитку зв'язного мовлення у молодших школярів з легким та помірним ступенем розумової відсталості.
18. Засвоєння переносного значення слів та багатозначності у дітей із затримкою психічного розвитку на уроках мови та літератури.
19. Використання практичних видів діяльності у процесі формування правосвідомості старшокласників з порушеннями слуху.
20. Методичні особливості проведення дидактичної гри на уроках з дітьми з розумовою відсталістю та ЗПР.
21. Методичні аспекти формування основних рухових якостей на уроках фізичної культури в дітей з порушеннями розумового розвитку молодшого шкільного віку.
22. Розвиток свідомого ставлення до навчання у дітей з інтелектуальними порушеннями розвитку в контексті реалізації концепції нової української школи.
23. Розвиток мовлення дітей з розумовою відсталістю (або з аутизмом) молодшого шкільного віку засобами зображувальної діяльності.
24. Корекційна стратегія у фізичному вихованні дітей раннього віку зі спастичним типом рухових порушень
25. Вивчення творчо-практичного компоненту образного мовлення в молодших учнів зі зниженим і з нормальним зором.
26. Теоретичні та методичні аспекти розвитку темпоритму мовлення засобами музично-ритмічного та фізичного виховання.

27. Програма розвитку розуміння мовлення учнями другого класу з комплексними порушеннями психофізичного розвитку.
28. До питання про особливості психомоторної активності і структура рівнів побудови рухів на прикладі дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
29. Супровід розвитку усного мовлення в дітей шкільного віку з порушеннями слуху за допомогою сучасних засобів на уроках мови та літератури.
30. Особливості формування часових уявлень у розумово відсталих учнів на уроках історії.